O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
_____
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E. Po'latov
2024 yil "29" 08

Ro'yxatga olindi: № FD-08-40
2024 yil
"29" 08

STRATEGIK BOSHQARUV

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	**400000**	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	**410000**	– Biznes va boshqaruv
Magistratura mutaxassisligi:	**70410801**	– Menejment

SAMARQAND-2024

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
STRMAM5	2024-2025	2	5

Fan/modul turi	Ta’lim tili	Haftadagi dars soatlari
Majburiy	O‘zbek	4

1.	Fan nomi	Umumiy yuklama hajmi (soat)	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)
	Strategik boshqaruv	150	60	90

2.

I. Fanning mazmuni.

Fanni o‘qitishdan maqsad –talabalarda iqtisodiy jarayonlarni, ularga ta’sir etayotgan omillarni, boshqaruv qarorlarining oqibatlarini aynan menejmentga xos usullar yordamida tadqiq etish usullarini o‘rganish, menejerga qabul qilinayotgan boshqaruv qarorlarini asoslash, ularning oqibatlarini oldindan ko‘ra bilish bo‘yicha mutaxassislikka mos bilim, ko‘nikma va malaka shakllantirishdir.

Maqsaddan kelib chiqqan holda talabalarda nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalalar, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Fanning vazifasi – talabalarni menejmentda tadqiqotlarning nazariy-uslubiy asoslari bilan tanishtirish, talabalarda boshqaruv vaziyatlarini tadqiq etish uslubiyoti bo‘yicha fikrlashni rivojlantirish, menejment tadqiqotlarida umumilmiy va rasmiy-mantiqiy usullar, operatsiyalarni tadqiq etish usullari, tadqiqotlarning aniq (maxsus) usullari, sifatga doir usullari, statistik va ekonometrik usullarini qo‘llash, menejmentda tadqiqotlarni rejalashtirish va tashkil etish hamda tadqiqotlarning samaradorligini baholash ko‘nikmalarini shakllantirishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-modul.Strategik boshqarish tamoyilida bosh qiymatlar va tashkiliy imkoniyatlar yaratish.

1-mavzu.Kompaniyaning bosh qiymatlarini yaratish

Strategiyani bajarish bo’yicha asosiy vazifalar.Strategiyaga mos yo’nalishlarni belgilash. Strategiyani quvvatlovchi ishchanlik muhitini yaratish. Hal qiluvchi vazifalarga odam tanlash. Personal o’rgatish.Tashkiliy tuzilmani strategiyaga moslashtirish. Faoliyatning strategik muvofiqlashtirish. Har bir menejerning vakolati(huquqi) va har bir bo’limning mustaqillik darajasini aniqlash.

2-mavzu.Korxona byudjeti va siyosati

Byudjetlarni strategiya bilan bog’lash. Strategiyani quvvatlovchi siyosat va muolajalar yaratish. Strategiyani takomillashtirishning eng yaxshi amaliyotini kiritish. Quvvatlovchi tizimlarni o’rnatish. Strategik axborotni ifodalash.

1. Arabov N.U. – SamDU professori, i.f.d.
2. Yunusov M.M.- “Kafolat” sug‘urta aksionerlik jamiyati Samarqand viloyat filiali direktori

	• taqdimotlar, slaydlar va videoroliklar.
5.	**VIII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish.
6.	**Асосий адабиётлар:** 1. Management. John R. Schermerhorn, P. Davidson, A. Factor, P. Woods, A. Simon, E. McBarron. 6 th edition. 2017.pdf 2. Yo'ldoshev N.Q. Strategik menejment. O'quv qo'llanma. – Toshkent, TDIU, 2012 y. - 140 b. 3. Маврина И.Н. Стратегический менеджмент: учебное пособие /И.Н.Маврина - Екатеринбург: УрФУ, 2014. – 132 с. 4. Сидоров М.Н. Стратегический менеджмент: учебник для СПО/. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издателство Юрайт, 2019.-158 с. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 1. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 488 b. 2. Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b. 3. Ансупов А.Я. Стратегическое управление: рабочая книга лидера. –СПб: Издателство СГУ, 2010. – 398 с. 4. Кокошин А.А. Стратегическое управление: теория, исторический опит, сравнителний анализ и задачи. М.: РОССПЕН, 2010. – 525 с. 5. Xodjamuratova G.Yu. Strategik boshqarish. O'quv-uslubiy majmua. –T.: TDIU, 2017. – 166 b. **Axborot manbalari (saytlar):** www.google.co.uz - Qidiruv tizimi www.lex.uz – O'zbeksiton Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi statistika qo'mitasi www.ziyonet.uz –Ta'lim portali
7.	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O`quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig`ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ FTD-08-40
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** F.U.Tursunov, "Menejment" kafedrasi dotsenti
9.	**Taqrizchilar:**

	3-mavzu. Strategiyani quvvatlovchi moddiy rag'batlantirish tizimini yaratish Taqdirlash san'ati. Mukofotlar va rag'batlatirish. Mukofotlarni ish natijalariga bog'lashning zarurligi. Erishilgan natijalar uchun to'lovlar. Rag'batlantirish tizimini. Xodimlarning belgilangan maqsadlarga erishishini baholash. Strategiyadagi maqsadlarni amalga oshrish uchun xodimlarni qiziqtirish. Rag'batlantirish tizimini yaratish. **4-mavzu. Strategiyani quvvatlovchi korporativ madaniyat yaratish** Korporativ madaniyat manbalari. Korporativ madaniyat kuchi. Kuchli va zaif korporativ madaniyat. Yaxshi rivojlanmagan va nosog'lom korporativ madaniyat. Moslashuvchan korporativ madaniyat. Strategiya va madaniyatni muvofiqligini ta'minlash. Axloqiy me'yorlar va qadiyatlar tizimini o'rnatish. Korporativ madaniyatni takomilllashtirish. **5-mavzu. Strategik yetakchilikni ta'minlash** Personal bilan maksimal muloqot asosida boshqarish. Strategiyani quvvatlovchi muhit va madaniyat yaratish. Tashkilot ichki muhitining yangiliklarni tadbiq etish qobiliyatini quvvatlash. Kompaniya siyosatiga munosabat. Axloqiy xulqni quvvatlash. Muvofiqlashtirish jarayoniga rahbarlik qilish. **6-mavzu.Korxona boshqaruvi funksional tuzilmalarining strategik afzallik va kamchiliklari** Korxona boshqaruvi funksional tuzilmalarining strategik ustunliklari va strategik kamchiliklari. Boshqaruvning biznes birliklariga moslangan markazlashmagan tuzilmaning strategik afzalliklari va kamchiliklari. Boshqaruvni matritsa tuzilmasining strategik afzalliklari va kamchiliklari. Faoliyat turlari ko'paytirilgan global kompaniyadagi matritsa ko'rinishidagi tuzilma. Tashkiliy tuzilmalarning rivojlanish istiqbollari. **2-modul. Muvaffaqiyatli strategiya yaratish** **7-mavzu. Strategiyani amalga oshrish va nazorat etish** Mavjud strategiyanining samradorligi. Korxonaning strategik muaomolari. Raqobat ustunligini saqlash uchun himoya strategiyalaridan foydalanish. Turg'un va so'nib borayotgan tarmoqlarda strategiya. Muvaffaqiyatli strategiya yaratish tamoyillari. **8-mavzu. Strategik boshqaruvda mahsulot konsepsiyasi** Korxonani strategik boshqarishda mahsulotning o'rni. Mahsulot tushunchasi.Mahsulot tushunchasini aniqlab beradigan omilllar. Mahsulotga bo'lgan qarashlarning shakllanishi. Mahsulotning asosiy tarkibiy qismlari. Funksional sifat va xususiyatlar. Mahsulotning markasi. Mahsulotning imidji. Qadoqlash va etiketka. Kafolatlar. **9-mavzu. Mahsulot dinamikasi** Mahsulot dinamikasi. Mahsulotning hayotiy davri. Mahsulotning hayotiylik davri bosqichlari. Strategik mahsulotning alohida davrlardagi hayotiy bosqichalari. Yangi mahsulot yaratish strategiyasi.Sifatli mahsulot ishlab chiqarish omilllari. Ishlab chiqarish quvvatini o'zgartirish. Maksimal foyda beruvchi mahsulotni tanlash. Mahsulotning bozorga chiqish davri.

	Yangi mahsulot yaratishga yondashuvlar.Yangi mahsulot yaratish bosqichlari. Mahsulotning alohida davrlardagi hayotiy bosqichlari. **10-mavzu. Korxona strategiyasining samaradorligi** Mahsuldorlikning korxona strategiyasiga bog'liqligi. Raqobat strategiyasi mohiyati. Raqobat kuchlari. M.Porterning raqobat muhiti tahlili modeli. To'g'ri yo'naltirilgan strategiyaning mezonlari. Raqobatdan himoyalanish usulllari. Tarmoqlarni egalllash uchun strategiya. Raqibning kelajak maqsadllari tahlili. Raqibning o'zi to'g'risidagi taklifi tahlili. Raqobatchining hozirgi vaqtdagi strategiyasi tahlili. Raqobatchining imkoniyatlari tahlili. **III. Amaliy (yoki seminar yoki laboratoriya) mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.** *Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:* Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1-mavzu. Kompaniyaning bosh qiymatlarini yaratish 2-mavzu. Korxona byudjeti va siyosati 3-mavzu. Strategiyani quvvatlovchi moddiy rag'batlantirish tizimini yaratish 4-mavzu. Strategiyani kuvvatlovchi korporativ madaniyat yaratish 5-mavzu. Strategik yetakchilikni ta'minlash 6-mavzu. Korxona boshqaruvi funksional tuzilmalarining strategik afzalliklari va kamchiliklari 7-mavzu. Strategiyani amalga oshirish va nazorat etish 8-mavzu. Strategik boshqaruvda mahsulot konsepsiyasi 9-mavzu. Mahsulot dinamikasi 10-mavzu. Korxona strategiyasining samaradorligi Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bila jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tkazilishi, mos ravishda munosib, pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq. **IV. Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi).** *Fan dasturi bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan.* **V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.** *Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:* 1. Korxonaning joriy strategiyasini belgilashning mazmuni va turi 2. Korxonada matritsali tahlil yordamida diversifikatsiyalangan portfelni baholash 3. Korxonada muvafaqqiyatli ishbop strategiyani ishlab chiqish usullari 4. Yangi tarmoqda raqobat strategiyasini ishlab chiqish va amalda qo'llash 5. Tarmoqdagi raqobat vaziyatini tahlil etishning asosiy bosqichlari 6. Korxonada muvafaqqiyatli ishbop strategiyani ishlab chiqish usullari 7. Korxonada raqobatchilarning kuchli tomonlarini yengish yo'llari va uning ahamiyati

	8. Korxonada raqobat ustunligini saqlash uchun himoya strategiyalaridan foydalanish yo'llari 9. Yangi biznesga kirish strategiyasini ishlab chiqish 10. Yangi tarmoqda raqobat strategiyasini ishlab chiqish va amalda qo'llash 11. Korxonada raqobat umumiy strategiyalarining ko'rinishlari 12. Korxona narxlari va harajatlari o'rtasidagi raqobat strategiyasini ishlab chiqish 13. Diversifikatsiyalashgan ko'p millatli korporatsiyalar raqobat ustunligining manbalari 14. Diversifikatsiyalashgan kompaniyalarni strategik tahlil etish 15. Korxonaning tarmoqdagi mavqei va strategik imkoniyatlarni baholash 16. Korxonaning strategik muammolari 17. Muvaffaqiyatli strategiya yaratish tamoyillari 18. Korxonada ilg'or tajribani o'rganish va undan samarali foydalanish yo'llari 19. Korxona strategiyasini yaratish jarayonini boshqarish yo'nalishlari 20. Tarmoqdagi raqobat vaziyatini tahlil etishning asosiy bosqichlari Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
3.	**VI. Ta'lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalari.** **Talaba bilishi kerak:** Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. ***Talaba:*** - korxonaning ichki va tashqi muhitlarini tahlil qilish modellari, strategiyani bajarish bo'yicha asosiy vazifalar, strategiyaga mos yo'nalishlarni belgilash, korxonada strategiyani quvvatlovchi ishchanlik muhitini yaratish, strategik boshqarish samaradorligini oshirish va takomillashtirish uslubiyatlar to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi; - strategik boshqarishning yangi analitik usullarini ishlatish; raqobat muhitini tadqiq etish, strategik boshqarishni rejalashtirish va ijrosini ta'minlash usullaridan foydalanishni bilishi va ulardan foydalana olishi; - talaba strategik boshqarish qonunlari va tamoyillarini tatbiq etish, strategik boshqarish uslublarini qo'llash, strategik boshqarishni rejalashtirish va ijrosini ta'minlash usullarini qo'llay olish, strategik boshqarishda qarorlarni oqilona ishlab chiqish va foydalanish yo'llarini aniqlash, korxonaning har xil bo'g'inlarini boshqarishda strategik muvofiqlik zaruriyati to'g'risida, strategiyani amalga oshirishda yuzaga keladigan muammolar bo'yicha qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
4.	**VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • faol va interfaol keys-stadilar;